

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Oculus, Hoc Est: Fvndamentvm Opticvm

Scheiner, Christoph

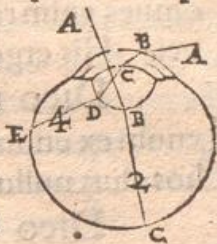
Freiburg i. B., 1621

Cap. XIII. Radius formaliter visorius sine in longum sine in latum spectetur,
non est indiuisibile punctum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71258](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71258)

2. BC; 3. CD; 4. DE: quo euentu, tunica Cornea & Aqueus humor; tunica Retina & Vitreus humor, eiusdem diaphanitatís ponuntur.

Duo tantum radij in eodem diagrammate proponuntur. AB, & BC, numero 2. consignati; quod fit, quando res spectanda A, radiat normaliter in Corneam, Aqueum, & Crystallinum; Vitreusq; & Retina eque spissantur. &c. Quæ omnia uti per varios casus posita sunt, ita ex parte rei, in aliquibus saltem hominibus euenire facile possunt; dicta nihilominus in prioribus, & posterius dicenda, defendi optimè & cum hiis conciliari pulcherrime valent: uti patebit.

L E M M A.

RADIUS VISORIVS PRINCIPALIS
seu formalis in sensum cadit, non ultimo tantum sui indiuisibili puncto,
sed aliquâ portione.

CAPVT XIII.

OMnes radij per quos punctum aliquod visibile in organum visus deriuatur, sunt & dicuntur radij visorij, sed aliqui minus principales & secundarij siue mediati & deferentes; vnus autem principalis, primarius & immediatus seu formalis est is, qui ipsum id organum visus, quod formam coloris sentit, ingreditur, & ut ita dicam sentitur: talem autem radium vnum ex enumeratis esse, hinc euidentis est; quia præter hos nullus simpliciter datur aut est possibilis, propterea, quòd corpus diaphanum præter humores aut tunicas iam dictas aliud nullum sit in oculo; & quòd radiorum omnium & singulorum fluxus sit rectus: vnde etiamsi nerui Optici medulla poris & spiritibus visibilibus abundet, tamen quia isti pori se deinceps habent, & quia ipse neruus ex latere oculum excipit, ut ostensum est in capite 9. partis primæ,

Quis sit
radius
formalis
ter visorij?

lib. 1. neque in rectitudinem exprorectus est, oculo præsertim li-
mo; fieri nequit, ut radius vllus præter dictos introrsus vergat:
omnes enim radij, seu directi, seu reflexi siue refracti, sunt rectili-
nei. His ergo præscitis.

Assertio 1 Dico 1. Illum radium sub quo visio fit, necessario esse
vnum ex enumeratis: quia aliquo radio oculus sentit, & præter
hos alius nullus est.

Assertio 2 Dico 2. Eam portionem de radio visorio sub quâ visio
fit, non esse punctum indiuisibile, sed longitudinem aliquam
sensibilem.

Probatur 1. Quia communior Opticorum sententia ha-
bet, radium sub quo visio fit, non esse lineam omni latitudine ca-
rentem; Ergo simili ratione, punctum vltimum sub quo visifi-
ca repræsentatio contingit, non est omnis longitudinis expers.
Quia ratio vtrunque à spiritu visorio desumpta eandem vim ha-
bet, Si enim quòdnam ipse corpus materiale & extensum est, in-
diuisibile sentire non potest secundum latitudinem, quomodo
poterit percipere indiuisibile secundum longitudinē? aut si hoc
quomodo illud non potest? Par est ergo vtrunque ratio.

Probatur 2: Quia ratio aliàs reddi non potest, cur
punctum visibile in hoc potius loco appareat quàm in alio, &
cur non vbique secundum totius coni Optici amplitudinem vi-
deatur. Sit punctum visibile A, & incidat in super-
ficiem curuam BC ad punctum D, organi viso-
rij assumpti BDC, atque secundum illud so-
lum punctum videatur; & sit puncti A, vi-
sus seu apparens locus E. Interrogo nunc cur appa-
ret punctum A in E, & non potius in A? cur non in F aut G?
nam ex D, incidentiæ puncto radij exeunt in omnia ista puncta,
& is quidem qui in G exit perpendicularis est; qui verò in A, cum
radio deferente AD incidit. Facilius autem est, eadem qua vene-
ris via redire, quam noua eluctari. Ratio ergo loci apparentis, E,
nulla assignari potest, si apprehensio rei fieri dicatur secundum
punctum: potest dari, si secundum longitudinem aliquantulam
contingat, qualis est DH in organum visus immersa, quæ, posito
organo

organo dēsiore antecēditibus diaphanis, refringetur ad perpēdicu-
larē DI, in punctum A, ideoque protracta extra incidentiā D, ca-
det in punctum E, non autem in G vel F. Sicut enim linea ra-
diofa quævis seu directa siue refracta, quamdiu in eodem diapha-
no versatur, rectissimo tramite fertur; ita quæ ultimo visum affi-
cit, rei quæ videndæ imaginem in eodem effigiat, si regredi cogi-
tetur, secundum eandem rectissimam effertur lineam, cuius lineæ
portionem aliquam in viuaci organo visus collocauerit.

Et hinc ^a sumitur ratio à priore, cur locus rei visæ apparens, ^a locus
modò huc, modò illuc distrahatur: fit enim hoc ideo, quia locus ^{visus vn-}
visus seu apparens iacet in lineâ formaliter visoriâ, hæc autem est ^{de oria-}
illa quæ ultimò refringitur; & quoniam ipsa secundum portio-
nem quam in organo visus habet sentitur, idcirco rem visam illuc
transfert, quo ipsa portio in directum extracta tenderet. Validis-
simum huic toti argumento accedit robur ex radio à speculo ali-
quo reflexo. Constat enim res visibiles à speculo in oculum retor-
tas, & situm & locum mirè variare. Nam modo à dex-
tris, modo à sinistris, modo supra, modo infra; nunc inuersæ, nunc
erectæ; nunc profundè infra speculum, nunc minus profundè,
paulò post extra speculum, quasi in aère pendentibus apparent, quo-
rum omnium ratio aliqua solida reddi non potest, nisi quod vi-
deantur secundum radium reflexum à speculo, non autem inci-
dentem in speculum. Reflexus enim radius res visas eo loci osten-
dit, quo ipse secundum suam rectitudinē tendit. Sic planè etiam
in radio visorio ultimo refracto accidit. Qui rem visam à sese
vsquam diuertere non permittit; quo loci visi & veri discrepan-
tia atque ratio euidentis elucescit. Ex quo satis mira hæc enascun-
tur

CONSECTARIA.

CAPVT XIV.

- L**ineam propriè & formaliter visoriam tantum esse in ocu-
lo; atque in ea oculi tantum parte, in qua videndi vis prin-
cipaliter insit. Cum tamen esse putetur is radius, quem
punctum

K 3